

INDIENER VOORSTEL

H.I. van Garderen

RG-NUMMER

DATUM PM

ONDERWERP

Stadsconsultatie visie openbare ruimte

AARD VAN HET VOORSTEL

 INFORMEREND **CONSULTEREND**

(Indien sprake is van een consulterend voorstel dienen consultatievragen te worden geformuleerd waaruit blijkt welke vragen of dilemma's er zijn waarover de mening van de raad wordt gevraagd)

AANLEIDING

Op 11 juli 2019 is het agendaverzoek "Procesvoorstel inzet differentiatiemiddelen in het (groen)onderhoud, evaluatie Bestuursopdracht beheer en Visie openbare ruimte" op de politieke markt besproken. In dit agendavoorstel was het proces richting de evaluatie van de bestuursopdracht, de inzet van de differentiatiemiddelen en de nieuwe visie openbare ruimte gebundeld. Het doel van het agendavoorstel was om u te consulteren over de wijze waarop de stad betrokken wordt en de momenten waarop u als raad betrokken wordt. Hierin is met u afgesproken dat de eerste stap in het proces een consultatie van de stad is. Tevens is met u afgesproken dat u geïnformeerd wordt over de gevolgen van de uitkomsten van de stadsconsultatie voor de verdere uitwerking. Met dit agendavoorstel geven wij daar invulling aan.

In dit agendavoorstel wordt eerst onze interpretatie van de uitkomsten van de stadsconsultatie uiteengezet. Daarna wordt er ingegaan op een aantal dilemma's die wij zien bij de verdere uitwerking waarbij wij graag willen weten hoe u daar over denkt. De 3 dilemma's betreffen:

1. De inzet van de differentiatie middelen
2. Overlast in de openbare ruimte
3. Focus op ambities in het beheer

Hoofdpijnen uitkomsten Stadsconsultatie

Voor de stadsconsultatie hebben wij 4 instrumenten ingezet:

- a. enquête
- b. belevingsonderzoek
- c. dilemmaspel
- d. stadswandeling

In de bijlage 'Stadsconsultatie Visie openbare ruimte' staan de opzet van en deelname aan de onderzoeksinstrumenten beschreven.

Wij hebben aan de hand van 3 hoofdvragen de stad bevraagd over de openbare ruimte:

1. Wat vinden bewoners van het onderhoud van de openbare ruimte?
2. Welke keuzes zouden bewoners maken in het beheer van de openbare ruimte?
3. Aan welke opgaven van de stad vinden bewoners dat het beheer van de openbare ruimte bij zou moeten dragen?

Een van de belangrijkste uitkomsten van de stadsconsultatie is dat bewoners ons oproepen het beheer van de stad niet te laten verslappen. Er zijn onderdelen van het beheer van de openbare ruimte waarover de stad aangeeft niet tevreden te zijn. Daarbij gaat het met name om verzakking, verlichting, onkruid, zwerfafval en afvaldumpingen. Dat is verklaarbaar gezien de bestuursopdracht die in de afgelopen jaren is uitgevoerd.

We hebben ook gekeken naar hoe bewoners de openbare ruimte beleven. Hierin valt op dat veel bewoners over het algemeen hun wijk als prettig beoordelen. Het valt ook op dat bewoners op een aantal punten anders naar de kwaliteit van de openbare ruimte kijken dan dat wij dat doen op basis van onze technische beoordelingen. Zo zijn bewoners tevredener over de verwijdering van onkruid dan je op basis van de technische beoordeling zou verwachten. Een belangrijke conclusie van het belevingsonderzoek dat het gedrag van andere bewoners, zoals zwerfvuil, een grote invloed heeft op de beleving. Ook leren we dat de openbare ruimte voor bewoners meer is dan goed technisch onderhouden stoepen of fietspaden, het is ook een plek waar je kunt verblijven en die voor iedereen toegankelijk is.

Zoals met de raad is afgesproken hebben we bewoners ook gevraagd hoe zij tegenover de inzet van de differentiatiemiddelen staan. Bij differentiëren onderhouden we sommige plekken op een hoger niveau dan andere plekken. Bewoners geven wisselende antwoorden op de vraag hoe zij hierover denken. Aan de ene kant geven bewoners aan het vooral belangrijk te vinden hoe de eigen wijk eruitziet. Aan de andere kant geven bewoners ook graag een extra goede zorg te willen voor plekken in de stad die kenmerkend zijn voor Almere, met daarbij een nadruk op groene en recreatieve plekken en op de stadscentra.

Als het gaat om participatie en communicatie, dan zijn bewoners tevreden over de verschillende participatiemethoden. Er wordt echter ook aangegeven dat communicatieberichten hen niet altijd bereiken. Wanneer de gemeente communiceert en optreedt als facilitator in de ondersteuning van actieve bewoners, versterkt dit de betrokkenheid van de buurt bij de eigen omgeving. Bewoners zien voor zichzelf een medeverantwoordelijk voor een goede openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is. Die sterke betrokkenheid betekent iets voor onze rol als beheerder en biedt kansen in de uitdagingen en opgaven waar we voor staan. Bewoners vinden de toekomstbestendigheid van de stad belangrijk. De duurzaamheidsthema's biodiversiteit, groene stad, klimaatadaptatie en circulariteit kwamen hierbij op verschillende momenten naar voren. Bewoners willen hier graag aan bijdragen, maar vinden wel dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven.

Dilemma 1: Inzet differentiatiemiddelen

Bewoners hebben aangegeven welke plekken voor hen betekenisvol zijn en in welke plekken volgens hen extra geïnvesteerd moet worden. Bewoners geven twee signalen af. Zij begrijpen het principe van differentiëren en vinden dan groen/blauwe recreatieve plekken en de stadscentra de belangrijkste plekken. Tegelijkertijd willen bewoners ook hun eigen woonstraat op hoog niveau onderhouden hebben. Dit stelt ons nu voor het dilemma hoe we de differentiatiemiddelen gaan inzetten. In eerste instantie in 2020, waarover u in de Programmabegroting 2020 hebt besloten dat deze middelen ingezet worden op basis van de uitkomst van de stadsconsultatie. En in tweede instantie voor de jaren na 2020.

Het college is voornemens om in 2020 de extra differentiatiemiddelen in te zetten op een aantal groen/blauwe recreatieve plekken in de stad. Dit past bij wat bewoners hebben aangegeven in de stadsconsultatie en bij het belang om te blijven investeren in de groen/blauwe structuur van Almere. We zijn ons bewust dat de directe woonomgeving voor bewoners belangrijk is en daarom zullen we ons ervoor blijven inzetten om deze op orde te houden. In de visie openbare ruimte willen we aan u voorleggen op welke wijze wij het principe van differentiatie als beheerstrategie voor de jaren daarna willen gaan toepassen.

Dilemma 2: overlast in de openbare ruimte

Uit de stadsconsultatie komt naar voren dat het gedrag van andere bewoners een groot effect heeft op hoe bewoners de openbare ruimte beleven. Zwerfafval, hondenpoep en afvaldumpingen wekken irritatie. Een dilemma, want hoe moeten we hier mee omgaan? Op dit moment handhaven we beperkt en richten we ons vooral met beperkte middelen op het opruimen van afval die in de openbare ruimte achtergelaten wordt. Er zijn drie mogelijke strategieën die we verder kunnen uitwerken:

1. Handhaving inzetten
2. Wij investeren meer in het schoonhouden en opruimen van de stad
3. We zetten in op gedragsverandering bij bewoners

Welke aanpak er uiteindelijk ook gekozen wordt, het moet altijd vanuit de schaarse middelen die wij hebben voor het beheren van de stad betaald worden. Inzet op dit thema gaat dus altijd ten koste van iets anders. Als we meer inzetten op dit thema dan kunnen we iets anders niet of minder doen, bijvoorbeeld minder het gras maaien. Voor de verdere uitwerking van de visie openbare ruimte is het daarom voor ons belangrijk om van de raad te weten hoe zij aankijkt tegen dit dilemma. Met andere woorden, ziet de raad dit dilemma ook en deelt de raad met het college dat het terugbrengen van overlast in de openbare ruimte een belangrijk thema wordt in de visie openbare ruimte?

Dilemma 3: focus bij de ambities in het beheer van de openbare ruimte

Vroeger was de rol van de beheerder vrij duidelijk. De beheerder had tot taak er voor te zorgen dat de kapitaalgoederen in de stad zo goed mogelijk onderhouden worden. In de afgelopen jaren heeft hier een kanteling in plaatsgevonden waarbij het beheer van de openbare ruimte ook steeds meer is gaan bijdragen aan allerlei doelen die we hebben in de stad. Dat hebben we de afgelopen jaren gedaan door steeds te proberen werk met werk te maken. Duurzame toepassingen bijvoorbeeld, hoeven zijn niet persé duurder te zijn. We zijn we steeds meer gaan nadenken over welke bijdrage het onderhoud kan leveren aan bijvoorbeeld de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire doelstellingen, gezondheid, ontmoeting, sociale veiligheid en een toegankelijke openbare ruimte voor iedereen.

Bewoners geven aan dit ook belangrijk te vinden, maar roepen ons wel op om allereerst te zorgen voor een goede invulling van onze kerntaak: een openbare ruimte die er goed bij ligt. Bewoners geven in de stadsconsultatie verder aan dat zij het vooral belangrijk vinden dat het beheer van de openbare ruimte bijdraagt aan een toekomstbestendige en klimaat adaptieve stad waar zorgvuldig omgegaan wordt met grondstoffen. Daarnaast komt uit de stadsconsultatie naar voren dat de openbare ruimte een plek moet zijn waar je moet kunnen verblijven, recreëren en ontmoeten.

Dat stelt ons voor een derde dilemma voor de verdere uitwerking van de visie openbare ruimte. Want hoe verhoudt het reguliere beheer van de openbare ruimte zich tot al deze vraagstukken van de stad, wanneer de inspanningen hierop voor het beheer tot hogere kosten of langere doorlooptijden leiden? In de visie openbare ruimte willen wij hier de juiste verhouding in vinden. De richting die wij hierin willen kiezen is om te zorgen voor een doelmatig beheer van de stad. We houden de openbare ruimte op orde en daar waar dat kan maken we hierbij de verbinding met andere vraagstukken die spelen. Wanneer onze inspanningen om vanuit het beheer de verbinding te leggen met andere vraagstukken echter substantieel meer tijd of geld kosten, kiezen we voor de lijn van een afzonderlijke afweging.

Vervolgproces en expertsessies

Op basis van de bespreking van dit agendavoorstel werken wij in de komende maanden toe naar een aantal scenario's. Daarnaast ronden wij in de komende maanden de evaluatie van de bestuursopdracht af. In het proces dat op 11 juli 2019 is besproken, is met u afgesproken dat wij u voor het zomerreces consulteren over de evaluatie van de bestuursopdracht en de mogelijke financiële scenario's voor het beheer van de openbare ruimte. Naar aanleiding daarvan ronden wij de visie openbare ruimte af die vervolgens in het najaar van 2020 ter besluitvorming aan u wordt voorgelegd.

In het procesvoorstel is tevens met u afgesproken dat er voor uw raad een aantal expertsessies wordt georganiseerd. Deze worden buiten de politieke markt om georganiseerd. Deze expertsessie hebben tot doel uw raad van extra informatie te voorzien die u kan helpen bij de verdere besprekingen in de raad. Deelname aan de sessies is echter niet strikt noodzakelijk voor uw raad om tot een goed besluit te kunnen komen. Wij leggen in alle gevallen een voldoende onderbouwd voorstel voor, waarover u ook zonder deelname aan deze sessies een besluit kunt nemen. Het is een extra service die wij u willen bieden voor verdieping in het beheer van de openbare ruimte. Wij stellen de volgende twee expertsessies voor:

1. De evolutie van het beheer: in deze expertsessie wordt u door een externe deskundige meegenomen in hoe het beheer van de openbare ruimte zich in de afgelopen jaren heeft geëvolueerd. Welke uitdagingen zijn er, hoe werkt een stedelijk systeem en hoe draagt het beheer van de openbare ruimte daaraan bij?
2. Beheer en participatie: in deze expertsessie wordt u door een externe deskundige meegenomen in de complexiteit van het betrekken van bewoners bij het beheer van de openbare ruimte. Hoe bereik je bewoners effectief, hoe richt je een effectieve participatie in en wat zijn goede voorbeelden?

Vragen aan de raad

1. Kennis te nemen van de resultaten van de stadsconsultatie.
2. Kan de raad zich vinden in de lijn om in 2020 extra te investeren in een aantal Groen/Blauwe recreatieve plekken en bij de visie openbare ruimte een besluit te nemen over hoe we in de jaren na 2020 het principe van differentiëren toepassen?
3. Herkent de raad het dilemma van overlast in de openbare ruimte en deelt de raad met het college dat het terugbrengen van overlast in de openbare ruimte een belangrijk thema wordt in de visie openbare ruimte?
4. Herkent de raad het dilemma over doelmatig beheer van de stad enerzijds en ambities op andere terreinen anderzijds en deelt de raad de mening van het college om extra inspanningen steeds af te wegen ten opzichte van het reguliere beheerbudget?
5. Kan de raad zich vinden in de onderwerpkeuze voor de twee expertsessies?

DOEL BESPREKING

De raad te informeren over de uitkomsten van de stadsconsultatie voor de inzet differentiatiemiddelen in het (groen)onderhoud, evaluatie Bestuursopdracht beheer en Visie openbare ruimte en over de denkrichting bij drie dilemma's die een rol spelen in de verdere uitwerking van de visie op de openbare ruimte.

BESCHRIJF WANNEER DE BESPREKING NAAR UW MENING SUCCESVOL IS VERLOPEN

De bespreking is succesvol verlopen als de raad haar mening heeft gegeven over de 3 dilemma's voor de verdere uitwerking en heeft aangegeven of zij zich kan vinden in de keuze voor de twee expertsessies.

NB. Aan de informatieverstrekking en de informatieuitwisseling worden geen besluitvormende of bindende uitspraken ontleend.